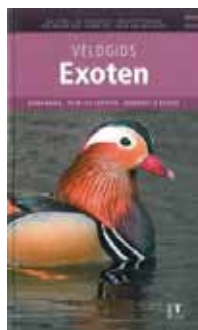

recent verschenen

Veldgids Exoten

Exoten staan de laatste jaren sterk in de belangstelling. Dat komt door een toegenomen aantal soorten dat ons land weet te bereiken en door de daaropvolgende aandacht vanuit beleid en onderzoek. Zes auteurs met een verschillende achtergrond, maar met allen een lange staat van dienst met betrekking tot exotenunderzoek en –beleid, hebben een mooie en informatieve veldgids afgeleverd. In de inleiding van 21 pagina's komen zaken aan bod als Hoe komen exoten hier? Zijn het er veel? Wat zijn de gevolgen? Wet- en regelgeving en Eigenschappen die gebieden kwetsbaar maken voor exoten. Het is hier heel goed gelukt om zeer kernachtig, maar toch goed leesbaar de veelheid aan gegevens te presenteren. Een aantal eenvoudige maar doeltreffende figuren ondersteunen het inleidende verhaal.

Dan volgt de kern van het boek; de bespreking van 150 exoten. De soorten zijn ingedeeld naar land, zoet water en zout water, waarbij de amfibieën en ook de roodwangschildpad bij de landdieren zijn terug te vinden. Vrijwel iedere soort wordt op één bladzijde behandeld en geïllustreerd met een foto. De indeling van de soorttekstjes is strak met aandacht voor herkenning, gelijkende soorten, ecologie, herkomst, jaar van aankomst, pathway, gevolgen, verspreiding, ontwikkeling en beheer & bestrijding. In deze tijden van DNA-onderzoek is

zelfs bij elke soort het Genbank-identificatienummer opgenomen. Niet enkel de bij velen bekende exoten komen aan bod, ook worden soorten besproken als Spaanse wegwslak, moeraslantaarn, Japans bessenwier, gewone groenworm en zelfs enkele exotische schimmels. De herpetofauna is vertegenwoordigd met Amerikaanse brulkikker, Italiaanse kamsalamander, roodwangschildpad en Russische rattenslang en er komen 14 vissoorten aan bod. In deze tekstjes is voor de doorgewinterde herpeto- of ichtyoloog niet veel nieuws te vinden; dat zal voor RAVONners dus niet de reden zijn om deze gids aan te schaffen. Voor vrijwilligers, biologen, beheerders en beleidsmakers met een bredere kijk op exoten, is het echter zeker een handig en goed leesbaar naslagwerk. Via de uitgebreide en actuele literatuurlijst komt men desgewenst ook eenvoudig op het spoor van uitgebreidere of diepgravendere literatuur.

Jeroen van Delft

Veldgids Exoten

Rob Leewis *et al.*

KNNV Uitgeverij

ISBN: 978 90 5011 4332

Hardcover, 192 pagina's, € 34,95

Review Environmental DNA

Eind mei is een RAVON-rapport verschenen over de toepassingsmogelijkheden van Environmental DNA (eDNA). De review is geschreven in samenwerking met de meest gerenommeerde internationale wetenschappers op het gebied van eDNA, in opdracht van het Bureau Risicobeoordeling & Onderzoeksprogrammering (Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit).

In het rapport wordt de methode uitgebreid beschreven en toegelicht. Daarnaast worden de mogelijkheden om dichtheden te bepalen, de trefkans per soort en inzetbaarheid per habitat besproken. Ook wordt een uitgebreid overzicht gegeven van factoren die kunnen leiden tot foutieve uitkomsten en de maatregelen om dit te voorkomen. Vervolgens wordt ingezoomd op de toepassingsmogelijkheden van de eDNA-methode voor invasieve exoten. Tot slot wordt ingegaan op de voor- en nadelen van deze methode in vergelijking met traditionele methoden en de perspectieven voor de toekomst.

Er is een heldere samenvatting opgenomen, met daarin ook een checklist met punten die van belang zijn voor een betrouwbare eDNA-analyse. Het rapport is te downloaden op www.ravon.nl en op de speciale website over environmental DNA: www.environmental-dna.nl.

Herder, J.E., A. Valentini, E. Bellemain, T. Dejean, J.J.C.W. van Delft, P.F. Thomsen en P. Taberlet, 2014. Environmental DNA - toepassingsmogelijkheden voor het opsporen van (invasieve) soorten. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2013-104.

